

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - סבא נכד וחמור

מאת: אוריאל אופק
איורים: אבי כץ
הוצאה: עופר
קבוצת גיל: גנים צעירים

העשרה

סוף מעשה במחשבה תחלה
"סוף מעשה במחשבה תחלה" יכול ללמד אותנו: קודם לחשוב ולתכנן ורק אחר כך לעשות. מי שיודע לאן הוא רוצה להגיע, יהיה נתון לפחות הפרעות בדרך. האם אפשר להיענות לכל הצעה שאנו מקבלים? ואיך נדע לבחור את העצה שתהיה טובה עבורנו?

חקר

לאפשר לילדים לדפדף בעותקים של הספר לאיורים של המאייר אבי כץ טעם של מקום אחר וזמן אחר, כראוי לעלילת הסיפור. בטרם קריאת הסיפור, כדאי לאפשר לילדים לדפדף בעותקים של הספר. מה ניתן להבין מהעלילה וההקשר, מהתבוננות בלבד בציורים? הילדים בוודאי גם ישימו לב שבכל עמוד כפולה מופיעים בעל חיים מכל הסוגים. הציעי לילדים לחפש את החיות בכל עמוד. לאחר הקריאה אפשר לשאול אותם, מה לדעתם חושבות החיות על הנעשה?

המחשה

עלילת הסיפור פשוטה ומתאימה מאד להמחשה
עלילת הסיפור פשוטה ומתאימה מאד להמחשה. מומלץ להכין תחפושות של הדמויות בסיפור: סבא, סבתה, נכד,
השכנים וכמובן החמור! תוכלו להזמין את הילדים להמחזי את העלילה, כולל סחיבה על הגב בצורה של "שק
קמח". אל תשכחו להעניק הזדמנויות רבות להמחזה, כדי שכולם יזכו לצחוקים ואף אחד לא יישאר החמור.

העשרה

הזדמנות מופלאה להתייחס בגן להומור ולאבסורד
חג פורים הבא אלינו לטובה הוא הזדמנות מופלאה להתייחס בגן להומור ולאבסורד. האם יש ספרים נוספים
בספריית הגן, בהם מסרים חשובים מועברים לקוראים בדרך משעשעת? תוכלו להעמיד תערוכה של ספרים
מצחיקים, ספרי בדיחות וכד', וגם לבקש מהילדים להעשיר את התערוכה עם ספרים מהבית.

פְּלִי

הומור כדי להתמודד עם מצבים קשים
כל אחד נעזר מדי פעם בהומור כדי להתמודד עם מצבים קשים, וחוש הומור הוא חלק אינטגרלי מ"ארגז הכלים"
של כל מחנכת לגיל הרך! (איך לא?) בעקבות הסיפור, את מוזמנת לחשוב על הדרכים השונות בהן את מעבירה
מסרים חינוכיים לילדי הגן. האם גם את נעזרת בהומור? מתי, ובאיזו מצבים? האם יש ילדים בקבוצה שעבורם
התייחסות הומוריסטית מועילה יותר מנזיפה או הסברים?

חקר

לבקש מהילדים להתבונן יחד באיורים ולגלות אותם
בסיפור שלנו יש דברים אשר לא מתאימים למקומם, הפוכים ומגוחכים. תוכלו לבקש מהילדים להתבונן יחד
באיורים ולגלות אותם.

העשרה

ה"הומור היהודי"

ה"הומור היהודי" המפורסם הוא חלק מהמורשת המשותפת שלנו. אלה בדיחות שמספרים יהודים ליהודים, ועל מה? על דברים שקרו ליהודים כמובן! אמנם, לא פעם מספרות הבדיחות על קשיים, אך עושות זאת מתוך חמלה והזדהות עם מה שאנשים עוברים בחייהם. הרשלה, ג'וחא וחכמי חלם מלווים את העם היהודי. תוכלו לספר לילדי הגן אודות הדמויות הללו.

[כאן](#)

תמצאו בדיחות וסיפורי חלם מאת ח"נ ביאליק.

משחק

שמחק הפוך

במקום לרכב על החמור, סבא ונכד מרכיבים את החמור על הכתפיים! בעקבות הסיפור, תוכלו להניח בקופסה חפצים שונים שהילדים מכירים. כל אחד בתורו לוקח חפץ ומשתמש בו באופן הפוך מן השימוש המקורי שלו.

שיחה

ההבדל בין בדיחות משותפות ² "לצחוק עם החבר"

חשוב מאד! תדאגו שהילדים מבינים את ההבדל בין בדיחות משותפות ² "לצחוק עם החבר", לבין הקנטות או עלבונות ² "לצחוק על מישהו".

שיחה

לבקש מהילדים להסתכל בהבעת פניו של החמור שלנו.

כאשר חמור מכיר את הדרך, הוא לא סוטה ממנה. כך הוא מוביל את הרוכב בצורה הבטוחה ביותר. תוכלי לבקש מהילדים להסתכל בהבעת פניו של החמור שלנו. מה לדעתם הוא מרגיש כלפי כל העצות שהוא מקבל?

שיחה

לשוחח עם ילדי הגן: מי מכיר אותנו וכדאי לשמוע לעצתו?
כל מי שעובר בדרך נותן לסבא ולנכד עצות והם מתבלבלים מאד. אך בסוף היום אומר סבא: "לא נוכל להשביע את רצון כל וכל". זו הזדמנות יפה לשוחח עם ילדי הגן: מי מכיר אותנו וכדאי לשמוע לעצתו? דעתו של מי אמורה להשפיע עלינו פחות, ומי יותר? מה עלינו לעשות אם חבר מציע לנו לעשות משהו שלא נראה לנו נכון?

קָלָלִי

לחזק את הערך העצמי של הילדים
לפעמים נדמה שמה שאומרים אחרים, חשוב יותר מן הדעה שלנו. אפשר להיעזר בסיפור כדי לחזק את הערך העצמי של הילדים, וללמד אותם לסמוך על עצמם בשיקולי טוב ורע.

קשור

להלן קישור לשיר ברוסית
בשיר-סיפור "סבא נכד וחמור" עיבד סופר הילדים הידוע
[אוריאל אופק](#) מעשייה שמופיעה במסורת של עמים רבים מסביב לעולם. הסיפור מופיע באוסף משלי אזופוס, בסיפורי ג'וחא, במקומות רחוקים כגון קמבודיה ופורטוגל, ואפילו בשיר ברוסית מאת סמואל מרשק שהולחן והפך לשיר ידוע מאד ברוסיה!
האם יש ילדים ממוצא רוסי בגן שלך? אם כן, אולי אחד ההורים או הסבים מכיר את השיר ברוסית ויסקים לבוא לגן ולשיר אותו בפני הילדים!

[להלן קישור לשיר ברוסית](#)

מילות השיר ברוסית:

"Мельник, мальчик и осел"

Восточная сказка
Мельник на ослике ехал верхом.

Мальчик за мельником плелся пешком.
— Глянь-ка, — толкует досужий народ,
Дедушка едет, а мальчик идет!
Где это видано? Где это слыхано?
Дедушка едет, а мальчик идет!
Дедушка быстро слезает с седла.
Внука сажает верхом на осла.
— Ишь ты! — вдогонку кричит пешеход.
— Маленький едет, а старый идет!
Где это видано? Где это слыхано?
Маленький едет, а старый идет!
Мельник и мальчик садятся вдвоем
Оба на ослике едут верхом.
— Фу ты! — смеется другой пешеход.
— Деда и внука скотина везет!
Где это видано? Где это слыхано?
Деда и внука скотина везет!
Дедушка с внуком плетутся пешком,
Ослик на дедушке едет верхом.
— Тьфу ты! — хохочет народ у ворот.
— Старый осел молодого везет!
Где это видано? Где это слыхано?
!Старый осел Молодого везет

העשרה

הומור יהודי

הומור יהודי

"ההומור היהודי" המפורסם הוא הומור עצמי. אלה בדיחות שיהודים מספרים ליהודים, ועל מה? על דברים שקרו ליהודים, כמובן! אמנם, לא פעם הבדיחות מספרות על קשיים, אך זאת מתוך חמלה והזדהות עם מה שאנשים עוברים בחייהם. הרש'לה, ג'וחא וחכמי חלם מלווים את העם היהודי ומעלים חיוך על השפתיים גם בימים קשים.

יש לכם בדיחה לספר לנו? שלחו אלינו את הבדיחות שלכם!

חקר

להתבונן יחד באיורים
בסיפורנו ישנם דברים אשר לא מתאימים למקומם, דברים הפוכים מהמקובל ומגוחכים. תוכלו להתבונן יחד
באיורים ולגלות אותם.

ציור

לצייר את הדמויות
הילדים יוכלו לצייר או לצלם מהספר את הסבא, את הנכד ואת החמור ולהדביק אותם על גבי כרטיסי מגנט
קטנים. שלושתם מוזמנים ל"טיול" קטן על המקרר או על הדלת, פעם זה דוהר, ופעם זה סוחב.

משחק

בחרו חפץ והשתמשו בו בדרך שונה מן השימוש המקורי שלו
במקום לרכוב על החמור, הסבא והנכד מרכיבים את החמור על הכתפיים! בחרו חפץ והשתמשו בו בדרך שונה
מן השימוש המקורי שלו. הניחו בקופסה חפצים שהילדים מכירים. כל אחד מהמשתתפים ייקח חפץ וישתמש בו
באופן שונה מן השימוש המקורי שלו.

משחק

מי מצליח לשמור על פרצוף רציני?
מי מצליח לשמור על פרצוף רציני? כל אחד בתורו אומר לשני: "חמורי, אי-אה," ומנסה לגרום לו לצחוק. דווקא
הפעם השני משתדל להיות רציני מאוד.

שיחה

סבתא מחכה לסבא ולנכד בבית
סבתא מחכה לסבא ולנכד בבית. היא בוודאי תשאל: "איך היה הטיול שלכם?". אפשר לבקש מהילדים לתאר
מה הנכד והסבא יספרו לה.

שיחה

"הילד הזה הוא מצחיק" - אפשר לשתף זה את זה בזיכרונות מצחיקים מחיי המשפחה.
"הילד הזה הוא מצחיק" - אפשר לשתף זה את זה בזיכרונות מצחיקים מחיי המשפחה.

שיחה

סוף מעשה במחשבה תחלה
סוף מעשה במחשבה תחלה

"סוף מעשה במחשבה תחלה" הוא ביטוי מתוך הפיוט "לכה דודי" שכתב רבי שלמה אלקבץ בצפת לפני כ-400
שנה. בפיוט מסופר שהאל ברא את העולם בשישה ימים מתוך מחשבה שהשבת תגיע בסוף השבוע ותהיה פסגת
הבריאה.

הביטוי "סוף מעשה במחשבה תחלה" יכול ללמד אותנו כמה דברים: קודם לחשוב ולתכנן ורק אחר כך לעשות;
מי שיודע לאן הוא רוצה להגיע, יהיה נתון לפחות הפרעות בדרך; אם אפשר להיענות לכל הצעה שאנו מקבלים;
איך נדע לבחור את העצה שתהיה טובה עבורנו.

השקפה

כאשר החמור מכיר את הדרך, הוא לא סוטה ממנה
כאשר החמור מכיר את הדרך, הוא לא סוטה ממנה. כך הוא מוביל את הרוכב בצורה הבטוחה ביותר. הסתכלו
בהבעת פניו של החמור שלנו. מה לדעתכם הוא מרגיש למשמע כל העצות שהוא מקבל?

העֵשֶׂרָה

לא נוכל להשביע את רצון כול וכול
כל מי שעובר בדרך נותן לסבא ולנכד עצות, והשניים מתבלבלים מאוד, אך בסוף היום אומר סבא: "לא נוכל
להשביע את רצון כול וכול." אפשר לשוחח עם הילדים ולדון בשאלות הבאות: מי מכיר אותנו וכדאי לשמוע
בעצתו? דעתו של מי אמורה להשפיע עלינו פחות? מתי עלינו "לעמוד על שלנו" ולא להיגרר בעקבות עצות של
חברים?

שִׁיחָה

לפעמים נדמה שמה שאחרים אומרים חשוב יותר מהדעה שלנו
לפעמים נדמה שמה שאחרים אומרים חשוב יותר מהדעה שלנו. מעניין לשוחח עם ילדיכם ולשמוע אם קרה להם
מקרה שבו גיבשו דעה בעצמם, ולכן לא נגררו אחרי התנהגות שלא נראתה נכונה בעיניהם.

מִשְׁחָק

מן ההתחלה ועד הסוף
מן ההתחלה ועד הסוף: תוכלו לתכנן את המסלול של סבא, של הנכד ושל החמור בעזרת משחק הרכבה. תכננו
יחד את המסלול, משלב המחשבה ועד סופה של העבודה, והובילו את הדמויות בדרך אל שער העיר וחזרה
הביתה.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org